

УДК 614.2.001.73:364.26:303.62]-057.87

DOI 10.11603/1681-2786.2019.3.10592

І. В. ГУПАЛО, І.-О. О. БУБЛЕЙКО, Я. М. КОПАЧ

ВИВЧЕННЯ ДУМКИ ІНОГОРОДНІХ СТУДЕНТІВ ЩОДО ДОСТУПНОСТІ ТА ЯКОСТІ МЕДИЧНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ

Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького, м. Львів, Україна

Мета: виявити основні проблеми у сфері охорони здоров'я, що стосуються доступності та якості медичного обслуговування іногородніх студентів, пошук методів та способів вирішення цих проблем.

Матеріали і методи. Проведено анонімне соціологічне опитування методом анкетування 100 іногородніх студентів III–VI курсів Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького.

Результати. Медичне обслуговування іногородніх студентів зумовлює багато проблем: віддають перевагу при погіршенні самопочуття альтернативним варіантам допомоги (поради колег, родичів, знайомих, пошук інформації в мережі «Інтернет»), а не професійній допомозі лікарів; неприязне ставлення з боку медичного персоналу до іногородніх студентів; небажання консультувати їх чи надавати інші види медичної допомоги.

Виявлено, що більшість іногородніх студентів ($57,0 \pm 5,0$) % у разі погіршення самопочуття звертається за медичною допомогою до родичів, ($30,0 \pm 4,6$) % – шукають аналогічні симптоми захворювання в мережі «Інтернет», що призводить до виникнення ускладнень. Більшість ($81,0 \pm 3,9$) % іногородніх студентів підписала декларацію за місцем проживання ще до вступу в навчальний заклад, це може зумовлювати труднощі при отриманні медичної допомоги через віддалене їх розташування. Тільки ($42,0 \pm 4,9$) % опитаних звертаються у лікувально-профілактичні заклади з метою профілактики захворювань, періодичного обстеження, що призводить до виявлення хвороб на пізніх термінах, іноді вже у термінальній стадії. Для удосконалення медичного обслуговування іногородніх студентів необхідно проводити санітарно-просвітню роботу, тижні профілактики найбільш поширених та небезпечних захворювань у навчальних закладах.

Висновки. Пропаганда звернень до сімейного лікаря у разі погіршення самопочуття дозволить підвищити стан здоров'я іногородніх студентів, знизити рівень захворюваності у них.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: анкетування; медичне обслуговування; іногородні студенти; декларація.

Іногородні студенти не часто звертаються за медичною допомогою до медичних працівників і тільки значне погіршення стану їхнього здоров'я змушує студентів відвідувати лікувально-профілактичні заклади. Із метою профілактики у лікувально-профілактичні заклади звертається ще менша кількість студентів. Це призводить до негативних наслідків стану їхнього здоров'я, адже запобігання захворюванню або виявлення його на ранніх етапах – це запорука успішного лікування [2]. Вже на початковому етапі медичного обслуговування можна побачити неприязне ставлення лікарів, небажання та відсутність можливості надавати якісну медичну допомогу, а інколи – взагалі відмову в її наданні. У разі погіршення самопочуття іногородні студенти віддають перевагу іншим альтернативним методам отримання медичної допомоги (поради родичів, друзів, знайомих, пошук аналогічних симптомів у мережі «Інтернет»), що свідчить про більшу доступність цих способів, але не завжди позитивно відзначається на стані здоров'я [4, 5]. Небажання іногородніх студентів звертатись за медичною допомогою до закладів охорони здоров'я за місцем їхнього навчання, відсутність доступної та якісної медичної

допомоги для них є проблемами, що потребують вивчення і вирішення у найближчий час.

Мета роботи: виявити основні проблеми у сфері охорони здоров'я, що стосуються доступності та якості медичного обслуговування іногородніх студентів, пошук методів та способів вирішення цих проблем.

Матеріали і методи. Дослідження проведено за допомогою соціологічного опитування шляхом анкетування [1, 3]. Анонімно опитано 100 іногородніх студентів III–VI курсів Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького. Вік опитаних студентів склав у середньому ($22,0 \pm 3,7$) року (від 19 до 24 років).

Результати дослідження та їх обговорення. Медичне обслуговування іногородніх студентів зумовлює багато проблем: віддають перевагу при погіршенні самопочуття альтернативним варіантам допомоги (поради колег, родичів, знайомих, пошук інформації у мережі «Інтернет»), а не професійній допомозі лікарів; неприязне ставлення з боку медичного персоналу до іногородніх студентів; небажання консультувати їх чи надавати інші види медичної допомоги.

Аналіз звернення у разі погіршення самопочуття іногородніх студентів Львівського націо-

© І. В. Гупало, І.-О. О. Бублейко, Я. М. Копач, 2019

нального медичного університету імені Данила Галицького показав такі результати: (57,0±5,0) % іногородніх студентів просять допомоги у родичів, (46,0±5,0) % – віддають перевагу кваліфікованій допомозі сімейних лікарів, (30,0±4,6) % – шукають аналогічні симптоми у мережі «Інтернет»,

(28,0±4,5) % – просять допомоги у викладачів клінічних кафедр, (22,0±4,1) % – звертаються за порадою до знайомих, (19,0±3,9) % – консультуються з колегами (передбачено можливість кожному опитаному обирати одну чи декілька варіантів відповідей) (рис. 1).

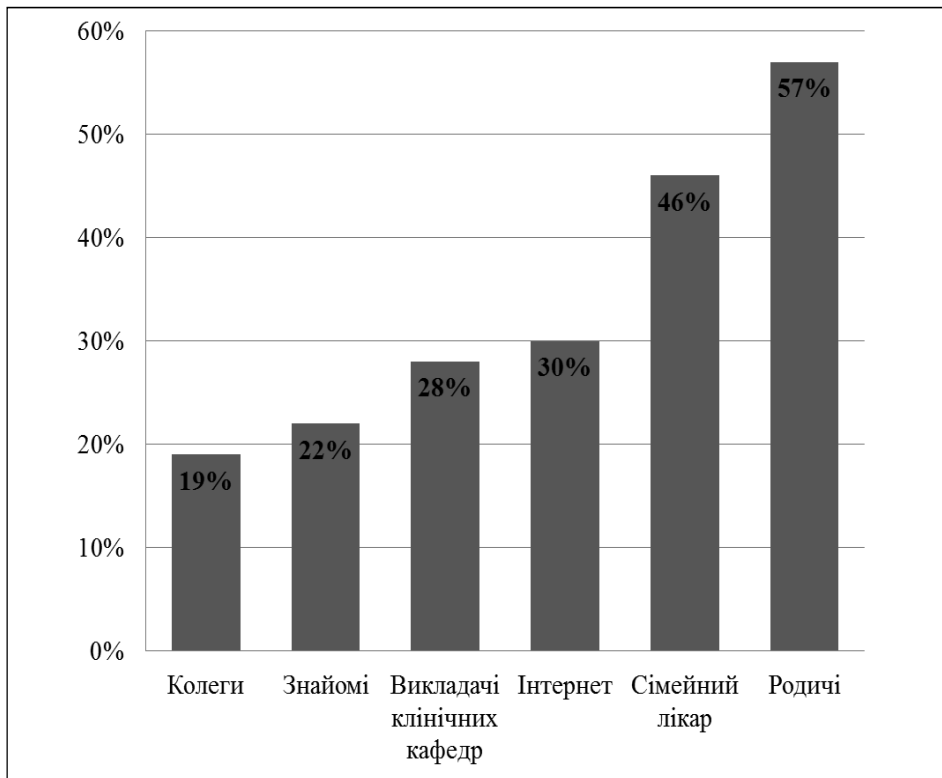

Рис. 1. Структура звернень іногородніх студентів у разі погіршення.

Дані результати показують, що більшість опитаних віддають перевагу порадам родичів, що свідчить про більшу доступність такого методу отримання інформації.

Серед іногородніх студентів, які при погіршенні самопочуття шукають аналогічні симптоми захворювання у мережі «Інтернет», (66,0±4,7) % – задоволені отриманою інформацією, у (17,0±3,7) % були ускладнення, що свідчить про неефективність використання такого джерела з метою самолікування. Звернення за медичною допомогою до сімейних лікарів залишається найкращим варіантом кваліфікованої діагностики та лікування захворювань ((85,0±3,5) % опитаних задоволені якістю наданої допомоги, (11,0±3,1) % – мали ускладнення).

Серед 100 опитаних (59,0±4,9) % студентів підписали декларації з сімейним лікарем (рис. 2), з них (81,0±3,9) % – за місцем проживання ще до вступу в навчальний заклад, (19,0±3,9) % – за місцем навчання.

Причиною низького відсотка підписання декларацій серед іногородніх студентів за місцем їхнього навчання може бути неприяне ставлення

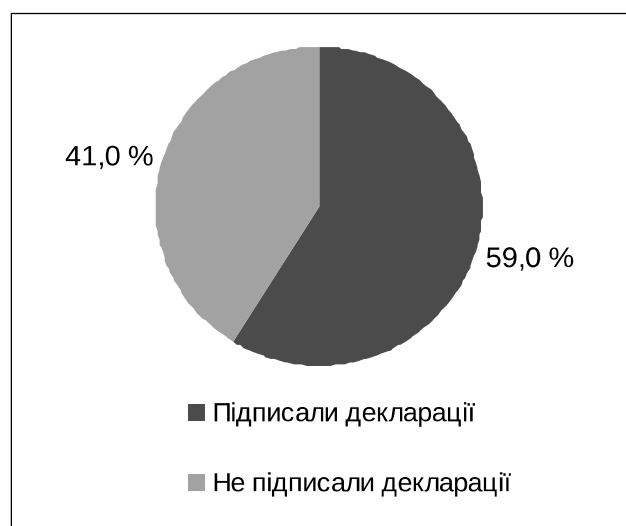

Рис. 2. Підписання декларацій іногородніми студентами.

медичного персоналу до них, небажання консультувати їх чи надавати інші види медичної допомоги.

Аналіз критеріїв вибору лікувально-профілактичного закладу іногородніми студентами

показав, що більшість студентів ($53,0 \pm 4,9$) % обирає лікувально-профілактичний заклад, який порадили родичі/друзі/знайомі, ($47,0 \pm 4,9$) % опитаних – лікувально-профілактичний заклад, що знаходиться найближче.

Більшість студентів ($72,0 \pm 4,5$) % звертається до лікарів при значному погіршенні самопочуття, ($23,0 \pm 4,2$) % – коли дискомфорт стає нестерпним, ($5,0 \pm 2,1$) % – при найменшому дискомфорті, що призводить до виявлення захворювань на пізніх стадіях розвитку (рис. 3). Тільки ($42,0 \pm 4,9$) % іногородніх студентів звертаються у лікувально-профілактичні заклади з метою профілактики, що унеможливорює ефективне попередження хвороб в основній частині молоді.

Рис. 3. Структура звернень до лікаря при погіршенні самопочуття.

Відсутність труднощів ($95,0 \pm 2,1$) % опитаних при підписанні декларацій з сімейними лікарями свідчить про належну організацію цього процесу.

Наявність поодиноких відмов ($5,0 \pm 2,1$) % опитаних) вимагає вивчення їх причин та вдосконалення процесу укладання декларацій з метою уникнення в майбутньому подібних випадків.

Зауваження щодо організації роботи лікувально-профілактичних закладів висловили ($40,0 \pm 4,9$) % опитаних. Причинами незадоволення були якість наданої медичної допомоги ($16,0 \pm 3,6$) %, наявність черг – ($13,0 \pm 3,4$) %, відсутність якісної діагностики – ($7,0 \pm 2,5$) %, якість бригад швидкої медичної допомоги – ($4,0 \pm 1,9$) %.

Висновки

1. Значна кількість звернень за порадою до родичів свідчить про більшу доступність саме такої медичної допомоги для іногородніх студентів.

2. Використання інформації з мережі «Інтернет» є неефективним та недопустимим із метою лікування захворювань.

3. Звернення за медичною допомогою до сімейних лікарів залишається найкращим варіантом кваліфікованої діагностики та лікування захворювань серед іногородніх студентів.

4. Наявність черг вимагає необхідності вдосконалення організації роботи лікувально-профілактичних закладів із метою оптимізації медичного обслуговування в м. Львові.

Перспективи подальших досліджень.

Враховуючи результати цього дослідження та висновки, які було зроблено на його основі, необхідним є продовжувати аналогічні спостереження та анкетування протягом наступних років із метою отримання комплексного уявлення про динаміку розвитку охорони здоров'я в Україні. Планують подальше вивчення якості надання медичної допомоги іногороднім студентам із метою виявлення інших проблем, що стосуються медичного обслуговування та розробки методів їх вирішення.

Список літератури

1. Гутор Т. Г. Ретроспективні основи процесу становлення та розвитку групового методу експертного оцінювання / Т. Г. Гутор // Сучасні медичні технології. – 2013. – № 2. – С. 37–39.
2. Москаленко В. Ф. Громадське здоров'я / В. Ф. Москаленко, Т. С. Гульчій, Т. С. Грузева. – Вінниця : Нова книга, 2013. – 560 с.
3. Паніотто В. І. Методи опитування / В. І. Паніотто. – К. : Києво-Могилянська академія, 2017. – 342 с.
4. Савельєва Ж. В. Потребление медицинских услуг или оказание медицинской помощи: конструирование образов платной и бесплатной медицины средствами массовой коммуникации / Ж. В. Савельєва // Журнал социологии и социальной антропологии. – 2011. – № 5. – С. 347–355.
5. Arrow K. J. Uncertainty and the welfare economics of medical care / K. J. Arrow // American Economic Review. – 1963. – Vol. 53. – P. 941–973.

References

1. Hutor, T.H. (2013). Retrospektyvni osnovy protsesu stanovlennia ta rozvytku hrupovoho metodu ekspertnoho otsiniuvannia [Retrospective basis of the formation and development process of the group method of expert evaluation]. *Suchasni medychni tekhnologii – Modern Medical Technologies*, 2, 37-39 [in Ukrainian].
2. Moskalenko, V.F., Hulchii, T.S., & Hruzieva, T.S. (2013). *Hromadske zdorovia [Public health]*. Vinnytsia: Nova knyha [in Ukrainian].
3. Paniotto, V.I. (2017). *Metody opytuvannia [Survey methods]*. Kyiv: Kyievo-Mohylianska akademiia [in Ukrainian].
4. Saveleva, Zh.V. (2011). Potreblenye meditsynskikh uslug ili okazanye meditsynskoy pomoshchi: konstruirovanye obrazov platnoy i besplatnoy meditsyny sredstvami massovoy kommunykatsii [Consumption of medical services or the

provision of medical care: designing images of paid and free medicine using mass communication]. *Zhurnal sotsyologii i sotsyalnoy antropologii – Journal of Sociology and Social Anthropology*, 5, 347-355 [in Russian].

5. Arrow, K.J. (1963). Uncertainty and the welfare economics of medical care. *American Economic Review*, 53, 941-973.

ИЗУЧЕНИЕ МНЕНИЯ ИНОГОРОДНИХ СТУДЕНТОВ ПО ДОСТУПНОСТИ И КАЧЕСТВУ МЕДИЦИНСКОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ

И. В. Гупало, И.-А. О. Бублейко, Я. Н. Копач

Львовский национальный медицинский университет имени Данила Галицкого, г. Львов, Украина

Цель: выявить основные проблемы в сфере здравоохранения, касающиеся доступности и качества медицинского обслуживания иногородних студентов, поиск методов и способов решения данных проблем.

Материалы и методы. Проведен анонимный социологический опрос методом анкетирования 100 иногородних студентов III–VI курсов Львовского национального медицинского университета имени Данила Галицкого.

Результаты. Медицинское обслуживание иногородних студентов вызывает много проблем: предпочтение при ухудшении самочувствия альтернативным вариантам помощи (советы коллег, родственников, знакомых, поиск информации в сети «Интернет»), а не профессиональной помощи врачей; неприязненное отношение со стороны медицинского персонала к иногородним студентам; нежелание консультировать их и предоставлять другие виды медицинской помощи.

Выявлено, что большинство иногородних студентов (57,0±5,0) % в случае ухудшения самочувствия обращается за медицинской помощью к родственникам, (30,0±4,6) % – ищут аналогичные симптомы заболевания в сети «Интернет», что приводит к возникновению осложнений. Большинство (81,0±3,9) % иногородних студентов подписало декларацию по месту жительства еще до поступления в учебное заведение, это может повлечь трудности при получении медицинской помощи из-за удаленного их расположения. Только (42,0±4,9) % опрошенных обращаются в лечебно-профилактические учреждения с целью профилактики заболеваний и периодического обследования, что приводит к выявлению болезней на поздних сроках, иногда уже в терминальной стадии. Для усовершенствования медицинского обслуживания иногородних студентов необходимо проводить санитарно-просветительную работу, недели профилактики наиболее распространенных и опасных заболеваний в учебных заведениях.

Выводы. Пропаганда обращений к семейному врачу в случае ухудшения самочувствия позволит повысить состояние здоровья иногородних студентов, снизить уровень заболеваемости в них.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: анкетирование; медицинское обслуживание; иногородние студенты; декларация.

STUDY OF NONRESIDENT STUDENTS' OPINIONS ON THE AVAILABILITY AND QUALITY OF MEDICAL SERVICE

I. V. Hupalo, I.-O. O. Bubleiko, Ya. M. Kopach

Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, Lviv, Ukraine

Purpose: to identify major health problems related to the availability and quality of health care for nonresident students, find ways and solutions to these problems.

Materials and Methods. An anonymous sociological survey by questioning 100 nonresident students of III–VI years of study in Danylo Halytskyi Lviv National Medical University was conducted.

Results. Medical care for nonresident students causes many problems: preference for deterioration of well-being not for professional help of doctors, but for other alternative options (colleagues' advice, relatives, acquaintances, searching for information on the Internet), unfavourable attitude of non-resident students to medical advice, unwillingness to consult them or provide other types of medical care.

It was found out that a greater number of nonresident students (57±5.0) % in case of deterioration in their well-being appeal to their relatives for help, (30±4.6) % search for similar symptoms on the Internet, which leads to the occurrence of complications. (81±3.9) % of nonresident students signed a declaration at the place of residence before entering an educational institution, which can cause difficulties when they need to obtain medical care because of their distant location. Only (42±4.9) % of respondents appeal to medical institutions for the prevention of diseases, periodic examination, which leads to the identification only later stages of diseases, sometimes the terminal ones. To improve the medical care of non-resident students, it is necessary to carry out sanitary and educational work, weeks of prevention of the most common and dangerous diseases in educational institutions.

Conclusions. Propaganda of consulting the general practitioners in case of deterioration of well-being will help to make the health of nonresident students better, reduce the morbidity among them.

KEY WORDS: questionnaire; medical service; nonresident students; declaration.

Рукопис надійшов до редакції 27.08.2019 р.

Відомості про авторів:

Гупало Ірина Володимирівна – асистент кафедри соціальної медицини, економіки та організації охорони здоров'я Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; тел.: +38(032) 276-81-67.

Бублейко Іван-Олексій Олегович – студент VI курсу медичного факультету Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; тел.: +38(032) 276-81-67.

Копач Ярина Миколаївна – студентка VI курсу медичного факультету Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького; тел.: +38(032) 276-81-67.